

GEMOTIVEERDE MOTIE

ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Mathias VANDEN BORRE tot de heer Bernard CLERFAYT, Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn, betreffende “de preciaire toestand van de Brusselse gemeentefinanciën”

(gehouden in de commissie voor de Binnenlandse Zaken van 4 oktober 2022)

* * *

« Het Brussels Hoofdstedelijk Parlement,

- Gehoord hebbende de interpellatie van de heer Mathias VANDEN BORRE, betreffende “de preciaire toestand van de Brusselse gemeentefinanciën” en het antwoord van de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn ;
- Gelet op :
 - artikel 252 van de Nieuwe Gemeentewet die bepaalt dat de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de gemeente, in geen enkel geval, een deficitair saldo op de gewone of de buitengewone dienst, noch een fictief evenwicht of een fictief batig saldo, mag vertonen ;
 - artikel 3, § 2, 2. van de ordonnantie van 8 april 1993 houdende oprichting van het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (hierna « het Fonds ») die bepaalt dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering elk jaar beslist welke bedragen van de leningen die de gemeenten hebben aangegaan, gedeeltelijk of volledig oninvorderbaar worden verklaard voor het desbetreffende jaar en eventueel voor de door haar te bepalen volgende jaren ;
 - artikel 7, § 1, 3° van de ordonnantie van 8 april 1993 houdende oprichting van het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën die bepaalt dat de toegekende leningen onmiddellijk moeten worden terugbetaald of « het Fonds » de toestemming te geven om zijn waarborg in te trekken zodra de Brusselse Hoofdstedelijke Regering vaststelt dat het financieel plan niet correct wordt uitgevoerd door het gemeentebestuur of dat de verkregen leningen gebruikt werden voor andere uitgaven ;
 - het 23^e boek van het Rekenhof voorgelegd aan het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en aan de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie waaruit blijkt dat de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het nalaat de oninvorderbaarheid van de leningen van « het Fonds » aan de gemeenten te onderbreken wanneer blijkt dat de gemeenten de leningsovereenkomsten niet naleven ;
 - de jaarlijkse analyse van de financiële situatie van de Brusselse lokale besturen en de begrotingen 2022 van Belfius ;

PARLEMENT BRUXELLOIS BRUSSELS PARLEMENT

- Overwegende :
 - dat de gemeenten Anderlecht, Sint-Agatha-Berchem, Etterbeek, Evere, Ganshoren, Jette, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Gillis, Schaarbeek en Watermaal-Bosvoorde onderworpen zijn aan een driejarig financieel herstelplan van « het Fonds » ;
 - dat Sint-Agatha-Berchem in 2021 een bijkomende lening van 3.270.000 euro heeft gekregen van « het Fonds » ;
 - dat de gemeente Vorst een aanvraag tot lening heeft ingediend bij « het Fonds » ;
 - dat Evere momenteel besprekingen voert met « het Fonds » met het oog op een eventuele tegemoetkoming van die laatste ;
 - dat de leningen oninvorderbaar verklaard worden door beslissing van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, mits de gemeenten de voorwaarden van de leningsovereenkomst naleven ;
 - dat als een gemeente haar financieel plan niet naleeft en als er binnen de termijn voorzien in de afgesloten overeenkomst geen enkele maatregel getroffen wordt om dat te verhelpen, de Brusselse Hoofdstedelijke Regering het oninvorderbaar verklaren kan onderbreken voor het jaar of de volgende jaren die ze zelf aanduidt. De nog verschuldigde bedragen die door « het Fonds » waren geleend of ten laste genomen, zijn dan door de gemeente verschuldigd ;
 - dat het Rekenhof vastgesteld heeft dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot nu toe nog nooit een beslissing heeft genomen die het oninvorderbaar verklaren onderbreekt, ook toen enkele gemeenten hun financieel plan niet hebben nageleefd ;
 - dat in de periode 2002-2021 « het Fonds » meer dan 150 miljoen euro aan gemeenten in financiële moeilijkheden heeft geleend ;
 - dat de gemeenten Sint-Agatha-Berchem, Schaarbeek en Jette hun doelstellingen van de herstelplannen 2013-2015 niet gehaald hebben maar dat de oninvorderbaarheidsverklaring van de leningen niet onderbroken werden ;
 - dat de begroting 2022 voor het eigen dienstjaar van Anderlecht een tekort vertoont van 8.271.007,94 euro ;
 - dat de begroting 2022 voor het eigen dienstjaar van Brussel-Stad een tekort vertoont van 4.779.005,23 euro ;
 - dat de begroting 2022 voor het eigen dienstjaar van Elsene een tekort vertoont van 1.689.622,17 euro ;
 - dat de begroting 2022 voor het eigen dienstjaar van Sint-Gillis een tekort vertoont van 2.616.893,21 euro ;

PARLEMENT BRUXELLOIS BRUSSELS PARLEMENT

- dat de Brusselse gemeenten in 2020 gezamenlijk een gecumuleerd budgettair resultaat van 227 miljoen euro hadden ;
- dat de Brusselse gemeenten voor dit jaar nog maar een gecumuleerd budgettair resultaat van 95 miljoen euro optekenen ;
- dat bij ongewijzigd beleid, het gecumuleerd budgettair resultaat slechts 2 miljoen euro zou bedragen ;

Verzoekt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

- artikel 7, § 1, 3° van de ordonnantie van 8 april 1993 houdende oprichting van het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën strikt en consequent te handhaven ;
- de financiële herstelplannen tussen « het Fonds » en de gemeenten bij elke nieuwe driejarige periode over te maken aan het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ;
- het jaarlijks rapport van de gewestelijke inspecteur omtrent de naleving van het financieel plan die hij in het kader van artikel 2, § 2, 6° uitbrengt aan de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, jaarlijks over te maken aan het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ;
- de invoering van een beleids- en beheerscyclus voor de Brusselse gemeenten en OCMW's dat als instrument dient voor hun planning (meerjarenplan), opvolging (boekhouding) en verantwoording (jaarrekening) ;
- ernstig werk te maken van een rationalisering en vereenvoudiging van het administratieve en institutionele landschap van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met als finaliteit de creatie van een volwaardig stadsgewest.

Brussel, 6 oktober 2022

(Get.) Mathias VANDEN BORRE (N)

(TRADUCTION)

ORDRE DU JOUR MOTIVÉ

déposé en conclusion de l'interpellation de M. Mathias VANDEN BORRE (N) à M. Bernard CLERFAYT, Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal, concernant
« la précarité des finances communales à Bruxelles »

(développée en commission des Affaires intérieures du 4 octobre 2022)

* * *

« Le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale,

- Ayant entendu l'interpellation de M. Mathias VANDEN BORRE concernant « la précarité des finances communales à Bruxelles » et la réponse du Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal ;
- Vu :
 - l'article 252 de la nouvelle loi communale, qui dispose qu'en aucun cas, le budget des dépenses et des recettes des communes ne peut présenter un solde à l'ordinaire ou à l'extraordinaire en déficit ni faire apparaître un équilibre ou un boni fictifs ;
 - l'article 3, § 2, alinéa 2, de l'ordonnance du 8 avril 1993 portant création du Fonds régional bruxellois de refinancement des trésoreries communales (ci-après « le Fonds »), qui dispose que chaque année, le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale décide du montant des prêts souscrits par les communes qu'il déclare partiellement ou totalement irrécouvrable pour l'année considérée et, éventuellement, pour les années suivantes qu'il désigne ;
 - l'article 7, § 1er, 3°, de l'ordonnance du 8 avril 1993 portant création du Fonds régional bruxellois de refinancement des trésoreries communales, qui dispose qu'il faut rembourser immédiatement les prêts octroyés ou autoriser le Fonds à retirer sa garantie dès que le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale constate que le plan n'est pas respecté par la commune ou que les emprunts obtenus ont été affectés à d'autres dépenses ;
 - le 23e cahier de la Cour des comptes adressé au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale et à l'Assemblée réunie de la Commission communautaire commune, dont il ressort que le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale omet d'interrompre l'irrécouvrabilité des prêts octroyés par le Fonds aux communes lorsqu'il s'avère que les communes ne respectent pas les conventions de prêt ;
 - l'analyse annuelle de la situation financière des pouvoirs locaux bruxellois et des budgets 2022 de Belfius ;

PARLEMENT BRUXELLOIS BRUSSELS PARLEMENT

- Considérant :
 - que les communes d’Anderlecht, Berchem-Sainte-Agathe, Etterbeek, Evere, Ganshoren, Jette, Molenbeek-Saint-Jean, Saint-Gilles, Schaerbeek et Watermael-Boitsfort sont sous plan de redressement financier triennal du Fonds ;
 - que Berchem-Sainte-Agathe s’est vu octroyer par le Fonds un prêt supplémentaire de 3.270.000 euros en 2021 ;
 - que la commune de Forest a introduit une demande de prêt auprès du Fonds ;
 - qu’Evere est actuellement en pourparlers avec le Fonds en vue d’une éventuelle intervention de ce dernier ;
 - que les prêts sont déclarés irrécouvrables par une décision du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, à condition que les communes respectent les conditions de la convention de prêt ;
 - que, si une commune ne respecte pas son plan financier et si aucune mesure n’est prise pour y remédier dans le délai prévu par la convention, le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale peut interrompre l’irrécouvrabilité pour l’année ou les années suivantes qu’il désigne lui-même. La commune doit alors s’acquitter des montants prêtés ou pris en charge par le Fonds qui sont encore dus ;
 - que la Cour des comptes a constaté que jusqu’à présent, le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale « n’a encore jamais pris la moindre décision d’interruption de l’irrécouvrabilité, même lorsque plusieurs communes n’ont pas respecté leur plan financier » ;
 - qu’au cours de la période 2002-2021, le Fonds a prêté plus de 150 millions d’euros à des communes en difficultés financières ;
 - que les communes de Berchem-Sainte-Agathe, Schaerbeek et Jette n’ont pas atteint les objectifs fixés dans leurs plans de redressement 2013-2015, mais que l’irrécouvrabilité des prêts n’a pas été interrompue ;
 - que le budget 2022 de l’exercice propre à Anderlecht affiche un déficit de 8.271.007,94 euros ;
 - que le budget 2022 de l’exercice propre à la Ville de Bruxelles affiche un déficit de 4.779.005,23 euros ;
 - que le budget 2022 de l’exercice propre à Ixelles affiche un déficit de 1.689.622,17 euros ;
 - que le budget 2022 de l’exercice propre à Saint-Gilles affiche un déficit de 2.616.893,21 euros ;

PARLEMENT BRUXELLOIS BRUSSELS PARLEMENT

- que les communes bruxelloises présentaient collectivement un résultat budgétaire cumulé de 227 millions d’euros en 2020 ;
- que les communes bruxelloises n’ont encore enregistré qu’un résultat budgétaire cumulé de 95 millions d’euros pour cette année ;
- qu’à politique inchangée, le résultat budgétaire cumulé ne serait que de 2 millions d’euros ;

Demande au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale :

- d’appliquer de manière stricte et cohérente l’article 7, § 1, 3°, de l’ordonnance du 8 avril 1993 portant création du Fonds régional bruxellois de refinancement des trésoreries communales ;
- de transmettre au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale les plans de redressement financier entre le Fonds et les communes à chaque nouvelle période triennale ;
- de transmettre chaque année au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale le rapport annuel sur le respect du plan financier que l’inspecteur régional remet au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale dans le cadre de l’article 2, § 2, 6° ;
- d’instaurer pour les communes bruxelloises et les CPAS un cycle de politique et de gestion qui leur serve d’outil de planification (plan pluriannuel), de suivi (comptabilité) et de justification (compte annuel) ;
- de s’atteler sérieusement à une rationalisation et une simplification du paysage administratif et institutionnel de la Région de Bruxelles-Capitale afin d’en faire une ville-région à part entière.

Bruxelles, le 6 octobre 2022

(S.) Mathias VANDEN BORRE (N)